

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर – २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र – ४

विषय:- भारतीय समाज (भाग-२) (SC – 403)

दिनांक : २७/१२/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ भारतातील अनुसूचित जातींच्या समस्यांवरील उपाययोजना विशद करा.
 - १.२ आदिवासी म्हणजे कोण? त्यांच्या समाजाची प्रमुख लक्षणे कोणती ?
 - १.३ स्त्रियांच्या परिस्थितीत बदल घडवून आणण्यासाठी कोणकोणत्या उपाययोजना केल्या गेल्या आहेत?
 - १.४ नवे शैक्षणिक धोरण यावर माहिती मांडा.
 - १.५ अनौपचारिक शिक्षण यावर निबंध लिहा.
 - १.६ भारतीय समाजातील विविधतेस कारणीभूत घटक कोणते ?
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ अनुसूचित जातींच्या समस्या स्पष्ट मांडा.
 - २.२ आदिवासींच्या सामाजिक व सांस्कृतिक समस्या विशद करा.
 - २.३ लोकसंख्या व आरोग्य आणि भारतीय स्त्री याची सविस्तर माहिती लिहा.
 - २.४ भारतातील माध्यमिक व उच्च शिक्षणाविषयी माहिती द्या.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ अनुसूचित जातींची सद्यःस्थिती
 - ३.२ आदिवासी कल्याण कार्यक्रमातील त्रुटी
 - ३.३ राजकीय क्षेत्रातील स्त्रियांचा सहभाग
 - ३.४ दुर्बल घटकांचे शिक्षण

Translation in English

Sub: Indian Society (Part-II) (SC-403)

Date: 27/12/2022

Marks : 60

Time : 2.00 pm To 4.30 pm

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1.1 Explain on schemes and solutions for problems of the scheduled castes.
- 1.2 Who are tribals ? What are the main tribal characteristics?
- 1.3 What are the steps taken to improve women's status in India?
- 1.4 Explain in detail the new education .
- 1.5 Write an essay on 'non-formal education'.
- 1.6 Which are the factors responsible for diversity in Indian society?

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 2.1 Explain the problems of scheduled castes.
- 2.2 Illustrate on tribal socio-cultural problems.
- 2.3 Elaborate on population, health and Indian women
- 2.4 Describe on secondary and higher education.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Present condition of scheduled caste
- 3.2 Limitations of tribal welfare programme
- 3.3 Participation of women in politics
- 3.4 Education of the weaker sections